

X תחת מוסק: הגברה פוליטית סמויה, התחמקות מרגולציה וחטיפת התשתית הדמוקרטית

כאשר אילון מוסק רכש את טוויטר ב-2022 ושינה את שמה ל-X, הוא עטף את הרכישה בשפה של מעלה אזרחית: "כיכר ציבורית דיגיטלית" שבה חופש הביטוי יפרח. מסגור זה היה שקר. בפועל, מוסק הפך את X לפלטפורמה שמעוותת באופן פעיל את השיח הפוליטי באמצעות אלגוריתמים אטומים, השפעה ממונטזת ופירוק מכוון של מנגנוני שקיפות. רחוק משמירה על נייטרליות, X הפכה לוקטור לקידום פוליטי סמוי, עם הטיה כבדה לטובת נרטיבים ימניים קיצוניים ואהדות אוטוריטריות.

רגולטורים באיחוד האירופי אישרו את מה שחוקרים, עיתונאים וקבוצות החברה האזרחית חשדו זה זמן רב: **X מפרה את התחייבויותיה החוקיות בנוגע לשקיפות פרסומות, תיוג פוליטי וגישה לחוקרים.** אלה אינם הפרות טכניות קלות. אלה החלטות מבניות שמאפשרות **השפעה פוליטית לא מדווחת בהיקף נרחב.** הפלטפורמה של מוסק לא רק **מאפשרת** מניפולציה - היא **מרוויחה ממנה**, תוך שימוש בפריבילגיות של חשבונות בתשלום ותמריצים אלגוריתמיים להגביר שחקנים פוליטיים מסוימים תוך הסתרת המנגנון מאחוריהם.

מאמר זה מציג כתב אישום ברור: **X פועלת כמערכת פרסום פוליטית לא מדווחת**, בהפרה ישירה של חוק האיחוד האירופי, וככל הנראה גם בניגוד לכללי השקיפות של קמפיינים בבריטניה ובארצות הברית. הראיות מוחצות, המניע גלוי, וההשפעה היא גלובלית.

מפיקוח לערפול: דפוס של התחמקות

תוך שבועות מרגע השתלטותו של מוסק, ממשל התקשורת השביר ממילא של טוויטר פורק. **מועצת האמון והבטיחות** - גוף חיצוני למתן דין וחשבון - פוזרה בפתאומיות. מדיניות נכתבה מחדש, צוותים צומצמו, והגישה לחברה האזרחית ולעיתונאים הוגבלה. החזון של מוסק ל"חופש הביטוי" חשף במהירות את עצמו כחופש פעולה למי שמיושר עם האג'נדה האידיאולוגית שלו.

במקביל, מוסק הציג **אימות בתשלום**, ובכך למעשה הפך את הנראות למסחרית. סימן הוו הכחול כבר לא היה תג של אותנטיות, אלא כרטיס להעדפה אלגוריתמית. חשבונות מאומתים - לעיתים קרובות פעילים פוליטיים, מתסיסים או תעמלנים - קיבלו חיזוק בהפצה, ובמקרים רבים **חלקו בהכנסות הפלטפורמה**, קושרים ישירות תמריצים כספיים למסרים פוליטיים.

זה לא היה טעות. זה היה **עיצוב מחדש אסטרטגי**: הסרת אמצעי בטיחות, טשטוש הקווים בין דיבור אורגני לממומן, והפיכת מערכות ההמלצה לכלי נשק בשירות הבריתות הפוליטיות של מוסק.

מניפולציה אלגוריתמית אינה תופעת לוואי - היא מודל העסקים

מערכת ההמלצות של X אינה בורר נייטרלי. היא **מגבר פוליטי מכוון במכוון**. מחקרים פנימיים שנערכו לפני השתלטותו של מוסק אישרו כי ציר הזמן של טוויטר כבר **הגביר תוכן ימני באופן לא פרופורציונלי**. תחת מוסק, חוסר האיזון הזה התעצם.

פרסום הקוד הפתוח של X במרץ 2023 היה לא יותר מאשר הסחת דעת. אמנם הוא חשף מסגרת בסיסית לדירוג ציפיות, אך הוא **הסתיר נתונים תפעוליים מרכזיים**: שינויי פרמטרים בזמן אמת, עקיפות ידניות והשפעת הסטטוס בתשלום על הנראות. הציבור עדיין חסר גישה למשתנים החשובים: מי מקבל קידום? מי מודחק? ולמה?

מה שברור מביקורות עצמאיות הוא זה: **תוכן פוליטי מחשבונות ימניים, לאומניים ומיושרים עם תיאוריות קונספירציה שולט בפיד "בשבילך"** - במיוחד כאשר חשבונות אלה ממונטזים או מאומתים. למעשה, X **מוכרת טווח הגעה פוליטי** תוך הכחשה שטרנזקציות כאלה מהוות פרסום.

זה לא ספקולציה. זהו הטיה מדידה, מגובה על ידי מחקרים רבים שנבדקו על ידי עמיתים וניסויים עם חשבונות בדויים. כאשר מעורבות הופכת לעיקרון המארגן של פלטפורמה, **הזעם מנצח, האמת מפסידה, ודמגוגים משגשים**.

דפוסים אפלים, שקיפות מזויפת והשפעה פוליטית בתשלום

הממצאים הראשוניים של האיחוד האירופי נגד X במסגרת **חוק השירותים הדיגיטליים (DSA) ותקנה 2024/900 בנוגע לפרסום פוליטי** הם הרסניים:

- **X מרמה משתמשים** באמצעות דפוסים אפלים ועיצוב ממשק מטעה.
- **היא נכשלת בשמירה על מאגר פרסומות תפקודי**, ובכך שוללת מהבוחרים את הזכות לדעת מי מכון אליהם.
- **היא חוסמת חוקרים לגיטימיים** מגישה לנתונים הדרושים לביקורת סיכונים מערכתיים.

אלה אינם מקרים. אלה טקטיקות. X **מונעת גישה במכוון**, ביודעה ששקיפות מלאה תחשוף **קידום פוליטי מתואם** המתחזה למעורבות אורגנית.

אימות בתשלום הוא מרכזי בתוכנית זו. חשבונות מאומתים נהנים **מיחס מועדף בדירוגים, זכאות לחלוקת הכנסות וטווח הגעה מוגבר** - גם כאשר התוכן שלהם מפץ מידע כוזב, שנאה או תעמולה פוליטית. תכונה זו הופכת למעשה את הפלטפורמה **למגפון בתשלום עבור שחקנים אידיאולוגיים**.

באיחוד האירופי, התנהגות זו מפרה ישירות חוקים המחייבים גילוי של פרסום פוליטי, זהות המממן ושימוש בנתונים אישיים רגישים למטרות מיקוד. בבריטניה, זה מתנגש עם **דרישות הטביעה הדיגיטלית** על פי חוק הבחירות. בארצות הברית, זה מתקרב באופן מסוכן להפרת **תקנות FEC ו-FTC** בנוגע לתקשורת פוליטית מקוונת ושיווק מטעה.

אילון מוסק אינו צופה נייטרלי - הוא האדריכל של עיוות פוליטי

עד 2024, מוסק **תמך בפומבי בדונלד טראמפ**, אירח דמויות ימניות קיצוניות בפלטפורמה שלו והשתתף ישירות במסרים פוליטיים תחת מסווה של מדיניות תאגידית. אלה אינם תמיכות סתמיות - אלה **התערבויות חומריות של בעל פלטפורמה** בשיח הבחירות.

שליטה על מדיניות הפלטפורמה, עיצוב הנדסי ותמריצי הכנסות מאפשרת למוסק **להטות את המערכת** כדי לתגמל את בעלי בריתו הפוליטיים ולדכא התנגדות. התוצאה היא לולאת משוב: אלה שמחמיאים לדעותיו או מעוררים מעורבות מרבית עולים לראש; אחרים מושחקים או מונטזים.

זה לא רק מסוכן - זה **הטיה מבנית מקודדת בקוד**. שום כמות של הצגה כתומכת ב"חופש הביטוי" לא יכולה להסתיר את **ניגוד העניינים** כאשר מיליארדר אחד שולט בתשתית הנראות הפוליטית.

הקו החוקי נחצה

באיחוד האירופי, הסף ל"פרסום פוליטי" ברור: כל הפצה בתשלום או בתמיכה חומרית של תוכן פוליטי חייבת להיות מתווגת, מאורכבת וניתנת לביקורת. X התעלמה משלושת ההתחייבויות הללו.

תקנת השקיפות והמיקוד של פרסום פוליטי (2024/900) מחייבת גילויים ש-X התעלמה מהם באופן שיטתי. **חוק השירותים הדיגיטליים** דורש מפלטפורמות גדולות מאוד כמו X להעניק גישה לחוקרים מאומתים ולשמור על מאגרי פרסומות אמינים. X התריסה נגד כללים אלה - ורגולטורים כבר פועלים לאכיפתם.

בבריטניה, **חוק הבחירות 2022** דורש טביעות דיגיטליות - זיהוי מי אחראי למסרים פוליטיים. ההגדרה הנוכחית של X - שבה חשבונות בתשלום מקדמים מסרים פוליטיים ללא תווית, גילוי מימון או שקיפות מיקוד - **לועגת לחוק זה**.

בארצות הברית, ל-FEC ול-FTC יש סמכות על תמיכה מפורשת ושיווק מטעה. **נראות בתשלום, מונטיזציה ומניפולציה אלגוריתמית על ידי בעל פלטפורמה** אינם פטורים מבדיקה. הסיבה היחידה לכך שטרם ננקטו פעולות אכיפה היא **הוואקום הרגולטורי שנוצר על ידי לובי של פלטפורמות ואי-בהירות משפטית** - לא תמימות משפטית.

הראיות קיימות - X פשוט לא רוצה שתראה אותם

הרשומות הקריטיות קיימות. הן כוללות:

- **תקשורת פנימית** המפרטת כיצד תוכן פוליטי מטופל, מדורג וממונז.
- **רשומות חיוב וחסות** המראות מי שילם עבור איזו טווח הגעה.
- **יומני שינויי אלגוריתם ודוחות עקיפה** החושפים מי מקבל קידום ומתי.
- **נתוני מאגר הפרסומות** שצריכים, על פי החוק, לחשוף קמפיינים פוליטיים, מממנים ואסטרטגיות מיקוד.

X מסרבת לספק אותם - לא מפני שהם לא קיימים, אלא מפני שהם **יוכיחו שהפלטפורמה פועלת כמערכת פרסום פוליטית לא מדווחת**.

כל הכלים הרגולטוריים לכפיית גילוי קיימים. האיחוד האירופי כבר משתמש בהם. ארצות הברית ובריטניה צריכות ללכת בעקבותיה.

התירוצים כבר לא עובדים

- **"פתחנו את האלגוריתם כקוד פתוח"** → שקר. פרסום הקוד חלקי ומיושן. משקלות מפתח, מדיניות והתערבויות חיות נשארות חבויות.
- **"מעורבות אינה אידיאולוגית"** → לא רלוונטי. מערכות הממקסמות מעורבות מעדיפות מבניות תוכן קיצוני, שבטי ולעיתים ימני. זו בחירת עיצוב עם השלכות פוליטיות.
- **"אין חוק נגד אלגוריתמים"** → מטעה. ישנם חוקים נגד **השפעה פוליטית לא מדווחת, מערכות פרסום לא שקופות ופלטפורמות שמרמות משתמשים בנוגע לתוכן בתשלום**. X מפרה את שלושתם.

זו אינה ויכוח - זו חירום דמוקרטי

דיבור פוליטי אינו הבעיה. **מניפולציה לא מדווחת של דיבור פוליטי היא הבעיה**. כאשר פלטפורמות מסתירות מי מדבר, מי משלם ואיך הנראות מתוכננת, יסודות השיח הדמוקרטי קורסים.

X לא רק נכשלת במבחן השקיפות - היא **מחבלת בה באופן פעיל**. המערכות שלה **מטשטשות את הקו בין ויראליות אורגנית ותעמולה בתשלום**, בעוד שהנהגתה מרוויחה פוליטית וכלכלית מהבלבול.

זה כבר לא שאלה של מדיניות פלטפורמה. זו שאלה של **אחריות משפטית והישרדות דמוקרטית**.

מסקנה: התיק נגד X

X **פועלת כמנוע פרסום פוליטי לא מדווח**. היא מוכרת השפעה, מסתירה חסויות, משביתה פיקוח ומתגמלת תוכן המשרת בצורה הטובה ביותר את האינטרסים האידיאולוגיים והפיננסיים של בעליה.

ההתחייבויות החוקיות ברורות. הפרות מתועדות. ההשלכות עצומות.

הגיע הזמן להפסיק להעמיד פנים שזו דיון על חופש הביטוי. הגיע הזמן שהרגולטורים יפעלו - ושאזרחים ידרשו שפלטפורמות המעצבות את המציאות הפוליטית יהיו **כפופות לחוק פוליטי**.

זה לא תקלה. זו התוכנית.